

MAGYARÁG

1938. Jún. 24
VII. No. 174

1 lei

Proprietar:
Vád. lui PÁSZTOR EDE

Fondator: PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

(S. A. conf. art. 32 din decret lege Mon. Of. No. 86, din 13 IV. 1938 în curs de înființare) Înregistrat la Tribunal Bihor secția III. Dos. No. 810-1933.

Az összes tárgyalat kérdéseiben megegyezett a benemavatkozási bizottság

London, június 22. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a benemavatkozási albizottság délelőtti ülésén kielégítő eredményeket sikerült elérni a megegyezés jött létre az összes eddig tárgyalat kérdéseiben, többek között az önkéntesek visszavonása és a benemavatkozás ellenőrzésének kérdésében. Délután öt órakor a bizottság ülést tartott és ezen az önkéntesek visszavonásának pénzügyi kérdéseit tárgyalta.

Hivatalos angol körökben hangoztatják, hogy a francia kormány teljes biztosítékokat adott arra nézve, hogy a francia-spanyol határt véglegesen elzárták a fegyverszállítás elől. A kedden délelőtti elért eredményekkel olasz és szovjet körökben is nagyon meg vannak elégedve. Ugy hiszik, hogy kölcsönös engedékenységgel megegyezés jött létre a tengerészeti ellenőrzés kérdésében is. A bizottság megfigyelői légi támadás esetén a szárazföldön kereshetnek menedéket.

Franciaország elrendelte a határzárlatot

Londoni jelentés szerint az angol kormány rávette a francia kormányt, hogy Mussolini kívánságainak megfelelően lépessen életbe határzárlatot Spanyolország felé és ezt Franciaország már el is rendelte, úgy, hogy megszünt minden hadianyagszállítást.

Angol kívánságra — eszerint az értesülés szerint — a francia

kormány teljesen magáévá tette a benemavatkozás elvét és így az olasz-francia kiengesztelődés útjából is elhárult volna a legnagyobb akadály. Természetes, hogy Mussolini is hajlandó bizonyos engedményekre.

Nem ragaszkodik ahhoz, hogy bevárják Franco tábornok győzelmét,

hanem ettől függetlenül is tárgyal a kérdés megoldásáról.

3 tagú nemzetközi bizottság

Ugyancsak Anglia kezdeményezésére megalakították a spanyol nyitott városok bombázásának ügyében kiküldendő nemzetközi bizottságot. Tagjai egy svéd, egy angol és egy norvég kiküldött.

Anglia és Amerika lépéseket tesznek Japán ellen

London, június 22. Washingtoni kormánykörökből származó értesülés szerint az angol és az amerikai kormányok közös pénzügyi és gazdasági intézkedésekkel akarják elejét venni, hogy Japán az általa megszállott kínai területeken olyan kereskedelmi korlátozásokat hajtson végre, mint Mandszuriában, ahol a japánok az angol és amerikai gazdasági forgalmat csaknem teljesen megbénították. Hitelzárlat bevezetéséről van szó és az intézkedés mindaddig érvényben maradna, amíg Japán nem ad megbízható biztosítékokat, hogy az Anglia és Amerika által Kínában befektetett tőkék munkáját nem zavarja és tiszteletben tartja a nyitott kapu elvét.

A francia külügyminiszter tiltakozik

Ismeretes, hogy Japán állandó kifogásokat emel amiatt, hogy a francia fennhatóság alatt levő Indokínán keresztül hadianyagot szállítanak a han-

kai kormány részére. — Bonnet francia külügyminiszter — amint Párisból jelentik, — hétfőn megbeszélést folytatott a párisi japán nagykövettel és a leghatározottabban kijelentette, hogy Franciaország

minden híreszteléssel ellentétben nem szállított Kína számára semmiféle különleges hadianyagot, főképpen hadigázakat.

A japán hadvezetőség a Sarga folyó áradása miatt a had-

HALIFAX BÉKEBESZÉDE

London, június 22. Halifax lord, angol külügyminiszter, a külügyi bizottság diszülésén beszédet mondott. — Valamennyi nemzet közössége — mondotta Halifax — békét óhajtott. A béke eléréséhez azonban szükséges, hogy a törvény nemcsak igazságos legyen, de igazságosnak tartsa is mindegyik fél. A jogszabály az kell, hogy legyen, hogy a megoldások kielégítsék a népek jogos igényeit. Emberek vagyunk és alkotásaink az élet realitásaival szoros viszonyban állnak. Minden életmegtartás nyilvánulás változásnak van ki-

téve és ezért nem lehet merev formába öltöztetni a jogszabályokat és törvényeket.

81 pontból áll a csehszlovákiai magyarság követelése

Prága, június 22. A csehszlovákiai magyar párt részéről Szüllő Géza, Jaross Andor és Eszterházy János kapnak meghívást Hodzsa miniszterelnökhöz. A magyar párt 81 pontból álló követelést terjesztett a

műveleteket a folyótól délre fekvő területekre tette át és ezt jegyzékben közölte az idegen nagyhatalmak képviselőivel, bejelentve, hogy a hadműveletek ezentúl egészen a francia Indokína határáig húzódnak. A japán kormány felkérte a külföldi hatalmakat, tegyenek lépéseket az ezen területen élő alattvalóik biztonsága és esetleges eltávolítása érdekében.

A Domej-iroda hivatalos jelentése szerint az új japán támadó terv hadmozdulatai Ticsiang, Hopej, Henjang, Honan és Pakhoj városok felé irányulnak.

Az áradás a hétfői és keddi napon is újabb területeket öntött el. Hankai illetékes helyen kijelentették, hogy a Sarga folyó árja már túlhaladt Csucsaku városán. Ez a város Kaifengtől délkeletre százhusz kilométerre fekszik.

Kivégezték egyik leghíresebb kínai tábornokot

Kínai hivatalos jelentés szerint június 17-én kivégezték a kínai hadsereg egyik legkiválóbb tábornokát, Lung Hoji Sunt, a 88. hadosztály parancsnokát, mivel Lang Feng város védelménél nem hajtotta végre a kapott parancsot. A város elesett és bár később a kínai csapatok visszafoglalták, a tábornok hősiessé batorsággal személyesen vezette rohamra hadosztályát, még sem kapott kegyelmet.

Időjárás

Felhőtlen, derült idő. Emelkedő hőmérséklet.

Román-német gazdasági megegyezés

Berlin, június 22. Németország és Románia képviselői Berlinben gazdasági természetű szerződést írtak alá.

cseh kormány elé. A követeléseket a cseh kormány szakértői tanulmányozzák.

A prágai lapok értesülései szerint Csehszlovákiában közelebbről bevezetik a kötelező munkaszolgálatot.

Tartományi székhely lesz Oradea?

Elutazott a küldöttség Bucurestibe

Oradea, június 22. Ma utazott el Bucurestibe az a küldöttség, amely Oradea tartományi székhellyé minősítése érdekében készült memorandumot nyújtja át Miron Cristea pátriárka-miniszterelnöknek és Armand Calinescu belügyminiszternek. A memorandum — amit Neş Teodor, a Gojdu liceum kiváló igazgatója szövegezte meg — nacionalista, gazdasági, kulturális és történelmi szempontokból indokolja meg, hogy Oradea lehet a Crisana természetesen székhelye. A nacionalista szempont: a Lőrinczről nem lehet semmi tisztviselőket az ország belsejébe költöztetni. Oradea felé gravitál Maramures, Salaj, Satumare megye: itt van a tartományi főigazgatóság, itt van az ítélőtábla, itt vannak a püspökségek. Arad és Bihor között történelmi líp van, melynek állanak fenn. Gazdaságilag is Oradea a vidék centruma, hiszen csak néhány évvel ezelőtt is Satumare és Salaj az oradeai Kereskedelmi és Iparkamara hatásköre alá tartozott.

A küldöttség tagjai dr. Popovici Nicolae görög keleti püspök, dr. Zigre Mikós az ügyvédi kamara dékánja és dr. Popa Teodor az „Astra” elnöke. Dr. Frenjiu Valer görög katolikus püspök, aki már napok óta Bucurestiben tartózkodik és ott várja be a küldöttséget, már tegnap előzetes kihallgatáson jelent meg dr. Miron Cristea miniszterelnöknél.

Négy év fegyházra ítélte a törvényszék a férjét megvakító episcopiai asszonyt

Oradea, június 22. Ez év februárjában, Szabó Eta 28 éves episcopia-bihorului asszony zsiros-szódát öntött férjére, a 32 éves Szabó József arcába, akinek mindkét szemét kiégette a zsiros-szóda. Szabóék Satumaren dolgoztak, onnan miután Szabót leépítették, Bucurestibe költöztek. Bucurestiből a honvágy hazahozta őket, a házastársak között pedig nézeteltérések merültek fel. Az asszony hazaköltözött Episcopia Bihorra a szüleihez. Amikor egy ízben Szabó meglátogatta a feleségét és a gyermekeiket, szóváltás keletkezett, az asszony megragadta a szódásüveget és a férje szemébe öntötte. A szerencsétlen ember mind a két szemére megvakult Szabó Etát a bíróság elé állították és az oradeai törvényszék tegnap kezdte meg a megvakító bűnügy tárgyalását. Az asszony azt állította, hogy férje részeges volt és durván bánt vele, a férj pedig tanukkal igazolta, hogy felesége azért hagyta el — szülei ösztönzésére —, mert nem volt keresete.

A megvakító panaszos: Százezer leit kérek, de minden elengedek, jöjjön vissza hozzám...

A törvényszék Popescu-Horopan tanácsa kedden folytatta a tárgyalást a bűnperben.

A tanúk különféleképpen vallanak. Egyesek azt vallják, hogy nem volt semmi baj Szabó Etelka és a férj között, csak az asszony szülei támasztottak viszályt. Mások azt mondták: az ember volt a rossz. Akadtak olyanok is, akik az asszonyt okolták.

Az ügyész vádbeszéde kiemeli a szörnyű tettet, a védő hiába igyekszik kisebbiteni. Minden szónál rettenetesebben beszél a panaszosok helyén ülő Szabó József, akinek a feje még mindig be van kötve és két szemgödre üresen tátong a világba, kérdezve és nem kapva feleletet: miért?

— Mit kér maga, Szabó? — kérdi az elnök.

— Nem tudom én, kérem, mit kérjek — sirja el magát az ember erősen megrendülve.

— Ezer leit, kétezeret...? — kérdi az elnök.

— Hát kérek százezer leit — mondja nehezen — azután meg gondolja magát és hozzáteszi —, de elengedek neki mindent, nem kérek semmit, nem tartom fenn a panaszsomát, megbocsájtok, csak jöjjön vissza hozzám...

Nem lesz változás az oradeai városháza vezetésében

Constantinescu Constantin polgármester, aki vasárnap Bucurestibe utazott, ma hazakerkezett és munkatársainak a következőket mondta:

— Érdeklődtem a városok kongresszusának előkészületei ják meg és arra több külföldi főváros főpolgármesterét is meghívták. A kongresszuson Oradeát valószínűleg én magam fogom képviselni. Bemutattam a miniszteriumnak a most már végleges városfejlesztési programot és megkaptam a jóváhagyást.

— Minden felelősen hír, amely a városházán bekövetkező változásokról szól.

Inspekciós gyógyszerárak

Csütörtök, június 23.

Mátyás király, Str. Vlahuța 46. Tel. 2134
Irgalmasrend Reg. Ferdinand 27 Tel. 1484
Szabina, Piața Mihai Viteazul Tel. 1528
Megváltó, Str. Alexandru 66 Tel. 1607
Minerva, Piața Unirii 5. Tel. 1562.

Az asszony is megrendülve, megtörve ül a padon. Nem válasszol.

A bíróság kihirdeti az ítéletet:

— Bűnösnek találja Szabó Etelkát és ezért négy évi fegyházbüntetésre ítéli és kötelezi, hogy fizessen haterlei pénz-bírságot. Ezenkívül fizesse meg az összes perkieléseket és kórházi költségeket, valamint a panaszosnak 100.000 lei kártérítést.

A fegyőrök közreveszik az asszonyt, akit visznek vissza a fogházba, ahol már négy hónap óta van bezárva.

A szerencsétlen vak ember megfogódzik kísérlője karjába, a zasszony elmegy előtte. Lesüti a szemét. Ő négy év múlva látóan szabadul ki, fogja élvezni a zöld pázsitot, a nap-sugarat, a verőfényt, látni fogja a gyermekeit, míg szerencsétlen áldozatának nem marad más csak az örök sötétség szomorú birodalma...

kezhető személyi változásokról szól, nem egyéb rosszindulatú pletykánál, amit a kávéházi asztaloknál találtak ki — fejezte be nyilatkozatát a polgármester.

Legújabb sport

—Vasárnap reggel 9 órára Oradeára tüzték ki a Sportul Studentesc meccset. A Crisana tegnap reggel táviratot kapott amelybena Szövetség közli, hogy amennyiben a Crisana megveri a Vulturit, a Crisana Sportul Studentesc meccset Oradeára, vasárnap d. e. 9 órára tüzik ki. A rendelkezés nagy meglepetést keltett. A Crisana megvárja a mai mérkőzés eredményét és azután teszi meg a szükséges intézkedéseket.

— Armand Calinescu ideiglenes kultuszminiszter Bucurestiből jelentik: Colan püspök kultuszminiszter szabadságra utazott. Távolléte alatt Armand Calinescu belügyminiszter helyettesíti.

— Megbüntetik az elektromos készülékek tulajdonosait, akik zavarják a rádióvételt. Oradea polgármesteri hivatala, illetve közigazgatási ügyosztálya ma rendeletet bocsátott ki, amely az elektromos gépek, készülékek, járművek tulajdonosait vagy használóit arra kötelezi, hogy olyan készülékeket szereljenek fel, amelyek a rádióhallgatás elektromos zavarait megszüntetik. A rendelet áthágóit 1000—10.000 lejig terjedő pénzbüntetéssel, visszaesés esetén elektromos készülékeik működésének eltiltásával büntetik. A büntetést a kihágási jegyzőkönyv alapján a járásbírószabja ki. A rendeletet minden rádió és villanyfelszerelési üzletben ki-függesztik és az 24 órán belül életbe lép.

— Leszállította a tábla a fajtalankodással vádolt episcopiai kőműves büntetését. Tegnap tárgyalta a tábla Jakab Sándor episcopiai földműves bűnügyét. Jakab ellen az volt a vád, hogy a múlt év július 20-án részeg állapotban teletlen 5—6 éves gyermekeket csalt be borospincébe és erőszakoskodott velük. A törvényszék erőszak kísérlő helyett csak szemérem elleni vétségben találta bűnösnek Jakab Sándort és ezért egy évi börtönbüntetésre és 10 ezer lei pénzbüntetésre ítélte, kötelezte ezenkívül kártérítés fizetésére Boros Imrénének. A tábla a vádolt felebbezése folytán foglalkozott az ügyvel és a büntetést 2 havi fogházra és 2 ezer lei pénzbüntetésre szállította le.

— Az oradeai Építőiparosok Szövetsége tisztelettel felkéri a kőműves szindikátus tagjait, hogy f. hó 23-án csütörtök este 7 órakor tartandó szindikátusi taggyűlésen a tárgysorozat fontossága miatt okvetlen és pontosan megjelenjen szíveskedjenek.

Oradea anyakönyve

SZÜLETÉSEK:

Oláh Margit, Székely Károly, Lakatos Rozália, Alesin-cu Vasile, Tornyi Cornel, Balogh Gyöngyi.

HALALOZÁSOK:

Csávássy Gyula 50 év, Somo-gyi Maria 50 év, Pfeifauf Antal 22 év, Halmagean Floare 11 év, Pascui Gheorghe 44 év, Kepes Etelka 81 év, Kolláti Károlyné 71 év, Spelka David 20 év, Hizó László 4 év, Klein Iacob 82 év, Lakatos Zsigmond né 64 év, Turtschin Procupné 51 év, Lőrincz Ioachim 72 év, Tréner József 28 év, öz. Németh Lajosné 65 év.

Nagy mennyiségű
új férfi és női kelme-
maradékok
érkeztek
Steiner maradékoshoz
Căler Vintore 3 az udvarban balra.

SPORT

A „fekete” Joe Louis-szal szemben a „fehér” Max Schmellingért szoronganak az USA sportemberei

Schmellinget az első menetben ki fogom ütni - mondja Joe Louis

Páris, június... — Caswell Adams, a „Foremost American Boxing Expert”, vagyis a legismertebb amerikai sportszakértő cikket írt arról a világbajnoki mérkőzésről, amely ma, június 22-én, Joe Louis és Max Schmelling között zajlott le a New Yorki „Yankee Stadium”-ban. Ennek a cikknek, amely a Daily Mailben jelent meg, négy nagyon érdekes részlete van.

Tudvalevő, hogy Joe Louis világbajnoki címét védelmezi a német Schmellinggel szemben, ennek egyedül van eshetősége arra, hogy a néger boxolót kiütse. Caswell Adams szerint az amerikai közvélemény teljesen rokonszenvével a „fekete” Louis-szal szemben. Lehet azonban, hogy Adamsnak a megállapítása elfogult, erről vall, hogy a fogadások 8—5 arányban Louis mellett nyílvánnak meg. A Daily Mail, ismert germanophil irányzatával teljesen összeegyeztetve az amerikai szimpátiát a német ökölvívó mellett.

Adams cikke szerint a néger boxoló, amint az edzések mutatják, formán kívül van. Trénerai főképpen azt kifogásolják, hogy különösen a „jobb egyenesek” ellen képtelen védekezni, noha Schmelling erősege éppen ez ütésekben van. Fogyatékosan mutatkozik a fekete világbajnoknál az a „gyilkolási ösztön” is, amellyel eddigi ellenfeleit, az egyetlen Schmellinget kivéve, sorban kiütöztette.

Az edzők borulátása ellenére Max Louis nem látszik levertnek, sőt önbizalma korlátlan. Legutóbbi nyilatkozata például így hangzik:

— Sokkal könnyebb dolgom lesz, mint az első találkozásnál. Schmellinget már az első menetben kiütöm, mondhatom, hogy egyáltalán nem lesz elégedett.

Ez a nagyhangu nyilatkozat nyilván az ellenfél megfélemlítését célozza. De ebben a menetben Schmelling sem marad néger ellenfele alatt. Az ő nyilatkozata a következő:

— Louist megvertem már egyszer. Most jobban erősebb, mint valaha is volt. Egyébként jól treniroztam ahhoz, hogy kiütsem a „fantomot”. Tizenkét hónap alatt ötször győztem Braddockot, Harry Thomast, Ben Foordot és Steve Dudást. Az ötödik Joe Louis.

A győzelemről tehát befejezett tényként beszél mind a

kettő. Az ember azt hihetné, log az egész. Pedig egészen komoly és egészen reális: üzlet.

Ghicin bírót lefokozták

Ghicin bíró, az emlékeztető Crişana—Sportul Studentesc mérkőzés „hőse” ellen fegyelmit indított a bírák bizottsága. A fegyelminek komoly következményei vannak, mert a fegyelmi határozata Ghicin bírót

disztrikt-bíróvá fokozta le. A határozatot a szabályok idevonatkozó paragrafusai alapján hozták. Remélhető, hogy a szigorú ítélet elveszi a bírók kedvét a mérkőzések eredményeinek megváltoztatásától.

A selejtező mérkőzések színhelyei

Vasárnap már megkezdődnek a selejtező mérkőzések utolsó fordulóit, amelyek kijelölik az A. és B. divízió részt-

vevőit. A Szövetség döntése szerint vasárnap a következő mérkőzések kerülnek eldöntésre: Tricolor CFVP—Universi-

A hetvenéves Horthy Miklós pályafutása

Budapestről jelentik: Magyarország népe június 18-án ünnepelte nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó hetvenedik születésnapját. Ez alkalommal idézzük fel Magyarország kormányzójának pályafutását.

Horthy Miklós 1868 június 18-án született Kenderesen, ahol édesatyja, István, a főrendi ház éléthosszú kinevezett tagja és édesanyja, sz. dévaványai Halassy Paula nevelték vallásosságra, hazafiságra. Vágyai, álmai nyertek beteljesedést, amikor 1886 október 1-én mint másodosztályú tengerész-hadapród elhagyta az intézetet. Karrierjének első nagy stációja volt, amikor, mint tengerész zászlóst 1890-ben Konstantinápolyba vezényelték a monarchia Taurus nevű felfegyverzett jachtjára. 1892-94-ben a Saida hadihajón tett keletázsiai utazást. Láta és tanulmányozta a Szelei csatornát, a Vörös-tengert, a két Indiát, Ausztráliát és az óceáni szigeteket.

Családot 1901-ben alapított. Aradon vezette citárhoz jászár helyi Purgly Magdát. Házasságából Pólaban négy gyermek született: Magdolna, Paula, István és Miklós. Magdolna 1918-ban súlyos torokbajban meghalt.

1908-ban — már mint sorhajóhadnagy — ismét a török fővárosban kerül, mint a Taurus parancsnoka. Horthy Miklósa három Bosznia és Hercegovina okkupációjának izzó napjaiban a konstantinápolyi

nagykövetség védelme.

A következő esztendőben I. Ferenc József szárnysegéde lett. Az 1912—13-ban kitört balkáni krízis rövid időre visszaszólitotta a haditengerészet-hez, ahol a Budapest csatahajó parancsnoka volt. A krízis elültével újra visszatért az udvarhoz, ahol 1914 május elsejéig maradt. Közben 1913. november elsején sorhajókapitánnyá lépett elő, amely minőségében a világháború kitöréséig a Habsburg csatahajó parancsnoka volt, majd 1914. végén az akkor épült Novara

gyorscirkáló parancsnoka lett.

A háborúban Horthy Miklós mint a Novara parancsnoka, számos merész és eredményes haditett hajtott végre. 1917-ben részt vett a cattaroi tengerészlázadás leverésében, amely után IV. Károly ellentárgy-naggyá és a flotta parancsnokává nevezte ki. A hadsereg főparancsnokság határozata folytán Horthy Miklós adta át az osztrák-magyar flottát a jugoszláv nemzeti tanácsnak. Ez volt utolsó ténykedése a monarchia szolgálatában.

Négyes kivégzés Berlinben

Berlin, június 22. Tegnap reggel négy halálraítélten végre hajtották a halálos ítéletet. A halálos ítéleteket hazaárulás címén mondták ki.

Három férfi és egy nő Dél-

Németországban egy kommunista szervezkedés alapjait rakta le. Összeköttetést tartottak fenn idegen kommunistákkal, akikkel katonai titkokat közöltek.

Háromszáztagú agytrösztöt alakítanak Franciaországban

A Daladier-kormány új kivételes rendeleteivel kapcsolatban tanácsadó testületet szerveznek a honvédelem és az ipari termelés kérdéseinek minél jobb megoldására. E testületnek, melyet „francia agytröszt”-nek neveznek, három száz tudós lesz a tagja s légi, villamossági és vegyi osztályokra fog tagozódni. Az agytröszt rendelkezésére külön ala-

pot állítanak fel a kormány és a nagy iparvállalatok adományaiból. Beolvasztják az agytrösztbe a Találmányok Hivatalának laboratóriumait is. Ez a hivatal a világháború alatt a nagyvezérkar szolgálatában állott. A nagy vezérkar szoros érintkezésbe fog állni az agytröszttel és szükség esetén tanácsadásra kéri fel.

tatea Clujon, UDR—Unirea Tricolor Reşitan, Sportul Studentesc—Crişana, Vulturii mérkőzés győztese Bucureştiben.

Ezekén kívül sorra kerül még a CAO—Jiul mérkőzés második fordulója Oradean.

A RAPID FC FELOSZLIK

Szinte minden esztendőben felbukkan az a hír, hogy az FC Rapid feloszlik és megszünteti mérkőzését. Kétségtelen, hogy az óriási anyagi áldozatokkal fenntartott egyesület működése nem hozta meg a kívánt eredményt, hogy a fenntartását, még ez a hatalmas anyagi erőforrásokkal rendelkező egyesület sem bírja. A vezetőség és a játékosok között ellentétek merültek fel és a vezetőség elhatározta a futball-csapat felosztatását. A csapat sztárjait a KK mérkőzések után eladják. A csapat amatőr alapon működik majd tovább.

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pásztor Ede cégnél Piaţa Mihai Viteazul 4.

Azuralkodó igazságot szolgál- tat a mócoknak ÚJ ÉLET ELŐTT AVRAM IANCU UTÓDAI

Bucurestiből jelentik: Ebben a hónapban lesz kilencvenedik évfordulója az Avram Iancu-féle felkelésnek. Kilencven éve annak, hogy — Horia, Cloșca és Crișan 1784-iki felkelését követve — a mócok csapatai magasba emelték a szabadság zászlaját és új életet követeltek uraiktól.

Ezt az eseményt minden román lélek megünnepelte, anynyival is inkább, minthogy ebben az évben újabb jelentőséget nyert, újabb magyarázatot, amelyen nem lehet túlhaladni. Valóban, annak a kilencven évnek az a megünneplése, hogy a mócok háborút indítottak — egy új élet érdekében — épp abban az évben történik, amikor az egyesült Románia uralkodója új és alapos elhelyezkedést adott az országnak. — Még ennél is többet: ugyanebben az évben, amikor kilencedik évtizedét ünneplik Avram Iancu nemzeti felszabadítási mozgalmának, Őfelsége II. Károly király saját gondjába és irányításába vette a mócok problémáját. Ki az az olvasó, aki ne hallott volna erről a fájdalmas problémáról, amit az utóbbi években annyit vitattak de megoldására szinte semmit sem tettek? Ki nem szomorodott el az utóbbi évek során a nyugati hegyek parasztjainak székérsorának láttán a parasztokén, akiknek minden vagyonuk husz furulya és kánál, vagy néhány vödör. Ezek a dákarcu, jólékü és derék mócok megérdemlik, hogy jobb helyzetükért vívott kilencven évi küzdelem után, jobb sorsra jussanak, amely sorsot Őfelsége a király a nagy Ujító jelölt ki.

Keresztül kasul bejárva a Nyugati Hegységet, átutazva számos olyan történelmi helyiségen, mint Abrud. Aiud, Tebea, Albac és mások, az ország uralkodója nemcsak a természet mély szépségeit vizsgálta felül, hanem a lelkek fájdalmait is.

Jelen pillanatban a mócvidék már olyan mint egy széles munkamező, amelyen teljes erővel és módszeresen dolgoznak. A mócok jobb élet előtt állnak, amelyet meg is érdemelnek a 48-as harcok eme utódai.

Egy példa: Albamegye 151 községe közül 143-ban február 10-től mintegy 18 millió lejnek a felhatalmazott munkát végeztek el.

Egyetlen példa az, amely magában is beszél.

A Nyugati Hegység fontosabb vidékeinek iparosítása a napokban fog megindulni s új közlekedési utak fogják meg-

könnnyíteni a falusiak kereskedelmi életét s több móc helyiséget azzal fognak értékesébbé tenni, hogy nyaralóhelynek és turaközpontnak fogják nyilván-

Bojkottot hirdetnek Amerikában a szudetanémet árucikkek ellen

A szudéta-német párt sajtóosztálya nyilatkozatot tett közvé. Eszerint a pártnak hiteles értesülései vannak arról, hogy az amerikai zsidóság bojkottot kezdett a szudéta-német ipar valamennyi Amerikába kivitelre kerülő árucikke ellen.

A szudéta-németek erre ellenbojkottal fognak válaszolni, ha azonnal nem hagyják abba a mozgalmat, amely különösen Newyorkban nagyméretű, de más amerikai városokban is kezd felütni fejét. Az ügyhöz tudni kell azt, hogy az Amerika és Csehszlovákia közötti forgalomban a szudéta-német ipar cikkei nagy szerepet játszanak.

A „Daily Express” című angol lap hosszú cikket ír a csehszlovák kérdéssről. — A lap Csehszlovákiát a bibliai Sámsonhoz hasonítja, aki megmaradt erejével rombadöntötte ellenségei templomát. Csehszlovákia ahelyett, hogy megfogadná a barátságos kormányok tanácsát, úgy látszik kész Európát általános háborúba dönteni.

Kitiltották a zsidókat a német tőzsdékről és a nagykereskedelmi piacról

Berlinből jelentik: A német gazdasági miniszter ma ren-

Tisztviselők, munkások és minden alkalmazott után az új törvény rendelkezései szerint levonandó személyzeti adók befizetésére készült és a Pénzügyigazgatóság által jóváhagyott új

Stat-könyvek és lapok kaphatók a Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața Mihai Viteazul 4
Telefon automata 28 00.
Ára 40 és 70 lei

deletet adott ki, mellyel a nagykereskedelmi piacokról, a tőzsdékről kiiltja a zsidókat. A forgalom zavartalan lebonyolítása érdekében egy-

nitani.

Mindez jó jel, biztató jele annak, hogy ez az év, amelyben kilencedik év telik el Avram Iancu szabad mozgalmától, Őfelsége II. Károly király akaratából és iránti szeretetéből, ünneplés lesz.

Leikésznők Norvégiában

A norvég képviselőház van szavazattal 48 ellen elfogadott egy törvényjavaslatot, amely szerint a nők minden állami hivatalt elhagyhatnak, mint a férfiak ideértve a norvég államélelkesíti állásait is. Ha a vényt a felsőház is megszavazza, Norvégiában nemcsak leikésznők is fognak műkö-

előre még engedélyezik, hogy a zsidók árja üzletetőkkel és megbízottak képviseltesék magukat, tőzsdéken.

A vak koldus évekig zsebtolvajlásból él

Kairóból jelentik, hogy az ottani rendőrség letartóztatta El Sayed Mohamed El Nagar világtalan koldust, akit egy titkosrendőr az autóbussen zsebtolvajlásban ért. A világtalan fogoly a bíróság legnagyobb meglepetésére bevallotta, hogy évek óta zsebtolvaj-

lásból él: bámulatos hallgatóságot fejtett tapintóérzéke segítségével teljes biztonsággal dolgozik dozatainak zsebei körül. Az anyanyelvén kívül tökéletesen beszél angolul, olaszul, franciául és görögül. A bíróság havi fogságra ítélte a vak zsebtolvajt.

Rádióval kormányozott repülőgépek az angol király jelenlétében tartott tengeri hadgyakorlaton

London, június 21. — VI. György angol király Plymouthba érkezett. Az angol uralkodó ma este felszáll a „Nelson”-ra és két napos hadgyakorlaton vesz részt. A Nelson az angol honvédelmi hajóraj zászlós hajója és utára az egész honvédelmi hajóraj felvonul. A hajókat repülő-

bombázzák és a hajók záróhullámok által irányított repülőgépekkel támadják. Ezután a hajók 15—16 mélykesek ágyakkal, és lövésekkel lövik a célpontot a gáló Centurian nevű régi hajót távolról, amelyet rádióhullámok útján kormányoznak.

Vitorlával a Föld körül

Bordeaux, június 22. Az 54 éves nyugalmazott tengerészkapitány, Bernicot Ferenc június 3-án megérkezett a francia partokra, miután négy méter hosszú, egyszemélyes vitorlásával egy év és tíz hónap alatt az egész világot körülhajózta. Bernicot az angol Cartenac kikötőjében kezdte meg utazását, a Magellán uton át megkerülte Délamerikát, de előbb négy és fél hónapra volt

szüksége, míg átkelt az Atlanti Óceánra. A Csendes Óceánra Tahiti szigete felé vette irányát, onnan pedig Ausztrália érintésével Délafrikába vitorlázott. Világkörüli útján havonta tengeri vihart élt át, de utazásának legszörnyűbb szakasza az Atlanti Óceánon volt, amikor teljes másfél hónapig sem hajót, sem embert nem látott.

NYÁRI SPORTVONAT BUDAPESTRE

Utlevel nélkül, csak személyazonossági igazolvánnyal

Oradeáról indul július 7-én 12.30-kor, Budapestre érkezik 18-20-kor.
Budapestről visszaindul július 12-én 9-40-kor, Oradeára érkezik 17-30-kor.

Részvételi díj 1.320 lei, (gyermeknek 820 lei)

Jelentkezési határidő: július 2 esti 8 óra a

Wagons-Lits Cook és Europa Menetjegyirodákban

ORADEA, BULEVARDUL REGELE FERDINAND

IAMANDI

igazságügyminiszter teljesen újjászervezte a romániai igazságszolgáltatást

Meggyorsították a törvényes ügyek menetét és a bírói karban is több változást hajtottak végre

A jelen kormány munka-programjának egyik alapgon-dolata az, hogy az egész állam-gépezetben újjászervezzék az állami hivatalokat. Ez azért vált szükségessé, hogy az új élet ütemét az államélet min-den ágában érezni lehessen.

Iamandi igazságügyminiszter

IAMANDI igazságügyminiszter

átérezte ezt a szükségét s hoz-zárított körülményekkel különö-sen az igazságszolgáltatás újjá-szervezésének szükségét.

A bírói karban történt leg-utóbbi változásoknak az okát az igazságszolgáltatás meggyor-sulásában kell keresni.

A román állampolgároknak szükségük volt erre. Szüksé-gük volt, hogy összes kívánsá-gaikat és panaszait a lehető legrövidebb időn belül elinté-zék.

Iamandi igazságügyminiszter megértette, hogy ezt a szüksé-get mulhatatlanul pótolni kell.

Eddig, amíg akármilyen ügy, vagy két polgár közötti nézet-eltekintés elintéződött, évek mul-tak el. Ezután az ítélkezés meg-gyorsításának a szempontja lép előtérbe.

Olyan intézkedés ez, amely-nek értéke és jelentősége meg-

értésre talál majd a lakosság előtt.

Iamandi igazságügyminiszter ezeket az intézkedéseket az ál-lamélet új menetébe illesztette. Ez azt vonja maga után, hogy a bírói kar újjászervezé-séhez hasonlóan az államélet többi ágaiban is megfelelő vál-tozás történjék.

A különvonat utasai Budapesten a

„METROPOLE”-ba szállnak
Rákóczi-út 58. a város szívében.

150 modern szoba 4— pengőtől, teljes penzió 9— pengőtől. — Patinásbírú kiváló konyha. Valódi ardeali Flekkenkülönlegessé-gek. Esténként szegedi Farkas Jóska cigányzenekara, a. u. és este Virány-jazz. Tánc. Perényi Lili énekel.

Valamennyi állami hivatalt összhangba kell hozni ebben a szellemben.

A bírói kar az állami intéz-mények élén áll. Ezért történt meg az átszervezés elsősorban ezen a téren.

A bírói karban fontos kine-vezések történtek.

Azokat a fiatalokat, akiket eddig a túlszűfolttság miatt mel-lőztek, új lehetőségek várják.

Öfelsége Károly király, aki-nek szándékai az ország szem-pontjából megújítást jelen-tenek, legmagasabb hozzájárú-lását adta a bírói kar szüksé-gessé vált újjászervezéséhez.

A Bug folyón elsüllyedt egy bárka és harminc utas a vízbe fulladt

Varsó, június 22. A Bug folyón, Brozesc közelében, borzalmas szerencsétlenség tör-tént. Egy bárka harminc utasával elsüllyedt a folyó közepén és mind a harminc földmü-ves a folyóba fulladt. A nagy súly alatt ugyanis a bárka feleke levált. A szerencsétlenül járt emberek holttesteit még nem találták meg.

Letartóztattak egy 23 éves szélhámost,

aki egész sereg hamisított betétkönyvvel károsította meg a postatakarékok

București, június 22. A fővá-rosi rendőrség tegnap letartóz-tatta Simion Catrinescu szél-hámost. A magashívású, sző-ke, jólöltözött Catrinescu mind-össze 23 éves. A neamtz megyei Madei községben született, az utóbbi időben Bucureștiben la-kolt a Buzesti-ut 21. számú házban. „Pályafutását” 1938. március 13-án kezdte meg, ami-kor betört Gh. Popescu pincér-nek a Griviței uton levő laká-sába és különböző értéktár-gyak mellett magával visz egy pincér nevére kiállított beje-lentőhivatali igazolványt. Már-cius 15-én Catrinescu megjele-nik a letétpénztárnál és Gh. Popescu nevére elhelyez 500 lejt. Személyazonosságát a lo-pott igazolvánnyal igazolta amire ráragasztotta saját fény-képét. A 125914. számú letéti könyvecskét meghamisítja és az 500 mellé egy zérót írva át-javítja 5000-re. Meghamisítja a

letét napját is és megjelenik az északi pályaudvaron levő pos-tahivatalban, hol felvesz 2000 lejt letétje terhére. Még aznap elmegy a főpostára is, ahol egy Elena Oblemenco nevű tisztviselőnek gyanús lesz a javított letétkönyv. Catrinescu erre otthagyja és az első vo-nattal Ploestibe megy, ahol 500 lejt helyez letétbe és át-javítja 55.000-re. Azután vissza utazik a fővárosba és március 21-én vakmerően megjelenik a CEC központi irodájában, ahol letesz 300 lejt. Ezt a könyvet is átjavítja 31.000 lejt. Sike-rült felvennie 10 ezer lejt, de látva, hogy a Gh. Popescu név használata kockázatos, más iga-zolványokat szerez. Lakásán a hamisításhoz szükséges egész kelléktárat találtak. Valószínű, hogy Catrinescu több vidéki városban is működött.

Hull külügyminiszter a háboru emberiesebbé tételéért

Washington, június 22. Hull, amerikai külügyminiszter je-lenleg a háboru emberiesebbé irányuló terveken dolgozik. A tervezet főcélja a polgári la-kosság elleni bombatámadások megakadályozása. Valószínű-nek tartják, hogy Hull, az ame-rikai kongresszus következő ülészakájának megnyitása előtt megbeszéléseket kezd ebben a kérdésben a többi nemzetekkel.

Álarcos banditák meg-vertek egy szekérest

Satunare, június 22. Vak-merő utonállásról érkezett je-lentés ma reggel a csendőr-szárnyparancsnoksághoz. Filip Mihai negrești lakos szekérrel egy nagy hordó pálinkát szállí-tott Turț községből haza. — Gherța mică és Certeza között két álarcos bandita ugrott neki Filippnek. Az utonállók vadász-fegyvert szegtek a gazdának és pénzt követeltek tőle. A megijedt embernek azonban egyetlen lej sem volt. Miután a banditák minden zsebét át-kutatták és alaposan megver-ték, leemelték a szekérről a hordó pálinkát és azzal a kö-zeli tarnaí erdő felé szöktek.

Térképeket, terveket és titkos íráskulcsokat juttattak el Németországba az Amerikában letartóztatott német kémek

Newyork, június 22. A németország javára történt ismert kémkedés tizennégy vádlottja között Karl Schlutter, Herbert Jennichen, Karl Eitern, Teodor Schultz, Fritz Schmidt, Joan Hoffman és mások nevei szerepelnek. Valamennyien német származásúak. Közvetlenül, vagy közvetve terveket, térképeket, titkosírás kulcsokat és az amerikai nemzetvédelemre vonatkozó más fontos adatokat juttattak el Németországba. Ezeket az adatokat azokhoz a német ügy

nökökhöz juttatták, akik az amerikai kikötőkből Németországba induló német hajókon tartózkodtak. Ezek a titkos szolgálathoz tartozó emberek azután a hamburgi, vagy brémai kikötőkben továbbították a rájuk bízott adatokat. Az amerikai nyomozás annyira gondos és tökéletes volt, hogy pontosan feltünteti a kémek és a német kémelhárító szolgálat embereinek találkozásait. Így megállapították például, hogy 1937 június 7-én a berlini Eden-szállodában találkoztak

Ignatz dr. és Teodor Griebel kék. Hasonlóképpen valamennyi német kém minden lépését követték és ismerik.

Popovici püspök eskette össze a belui járás vadházaspárjait

Oradea, június 21. Vasárnap nagyszabású ünnepek voltak a belui járásban. Chit községben Popovici Nicolae püspök szentelte fel az új templomot és abban a községben, valamint Hasmas községben összehozott harminc vadházasságban élő párt. A püspököt elkísérte Florescu Vasile ezredes prefektus is. Az illusztris vendégeket a belui járásban minden községben diadalkapu várta. Beliuban lovasbandérium járult a püspök és a prefektus elé.

Chit Bihormegye legkisebb községe, ahol még soha nem járt prefektus. Összesen 42 család él a községben. A csoportos esküvő után Florescu ezredes prefektus nagyhatású beszédet mondott, majd nagyobb összegeket osztott ki, amit a kormány küldött templom és iskolaépítés céljaira. Néhány érdemes földműves ekét kapott ajándékba, az új törvényes házaspárok pedig egy-egy mázsa búzát kaptak nászajándékba. Hasmas községben 21 pár állott az oltár elé, akik hasonló módon jutalomban részesültek.

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időszereű anyag. — 19.15 Játék két zongorán. 19.40 Mandolin tenordalokkal. 20 Felolvasás. 20.20 Blumer: Partita. 20.40 Felolvasás. 21 Bizet: Carmen négyfelvonásos operájának közvetítése. A felvonás-szünetekben hírek.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat 13 Déli harangszó. 13.05 Hegedü-hárfa számok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. — 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diák-félóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 BSzKRT-zenekar. 18.50 Sportközlemények. 19.15 Elő-

adás. 19.45 Magyar nóták zongorán. 20.10 „Ami láthatatlan” Nyírő József elbeszélése. 20.50 Traviata, opera hangfelvételek-ről. 22.50 Hírek. 23.15 Jazz. 24 Hírek angol és francia nyelven 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

A kenyér

A KENYÉR RAPSZODIAJA
Ezt a címet adnám, annak a kis történetnek, amelynek naponként tanúja vagyok, amikor munkába vezető utam a gyermekjátszótereken visz keresztül. Vigan hancuroznak a frajlánok felügyelete alatt a csöppnyi apróságok, ők még nem tudnak az életről semmit. Szemet-lelket üdítő látvány, amit elszomorítóvá csak az tesz, hogy a játszódozó gyermekek körül egyre nagyobb tömegekben hever a porban egy-egy karéj kenyér, amelybe az apró gyermekfogak egy-két harapást kanyarítottak. Sokszor elgondolkoztam már ez a látvány. Gyermekek korom egyik legfrissebb emléke az, hogy szegény édesanyánk éppen kenyérrel nem győzött bennünket. Vajas-kenyér, zsíros-kenyér, lekváros-kenyér, és maga, a jó házi-kenyér volt a legfőbb eledel a korombeli gyermekek, gazdagnak-szegénynek. És a mai gyerek, Istennek ezt az áldását csak úgy foghegyről majszolja és hajítja a porba. Mi lehet a hiba, kenyérben gyermekekben, ezen főpren günk. A kenyér most is kenyér, a gyermek most is gyermek. És mégis.

A mi gyermekidőnkben átéltük a kenyér megszületésének minden szertartását. A hét bizonyos napjának estéjén előkerült a dagasztóteknő, tudtuk, hogy most folyik a kövétel. Másnap kora hajnalban édesanyánk korábban ébredt — dehogyan is bíztunk volna szolgálóra — és maga dagasztotta be a megkelt tésztát. Aztán előkerültek a szakajtókosarak, a szekrényből a nagymonogrammos damasztalvédők és mikor délelőtt hazakerültünk az iskolából, az egész ház a frissen sült kenyér szagával telt meg. Minden gyerek tányérja mellett ott volt a vakaró és valami áhítatos érzés uralkodott el a gyermekszíveken, ami a kenyér szeretetét eredményezte. Itt lehet csak a hiba. A mai gyerek már nem ismeri ezt a mirákulumot, a mai gyerek hiszi és tudja, hogy a kenyér a romkővekből kerül elő, hiszen anyukát sohasem látja a dagasztóteknő körül, de gyakran hallja apukával való vitatkozás közben, hogy így nem lesz kenyérünk, ha nem pakkolod le a zsókert.

m. e.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szög 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknel 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

POSTA

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 db csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

Idősebb özvegy asszony megismerné házasság céljából, hozzáillő nyugdíjassal. Saját háza van. „Meguntam a magányt” jelíggel a kiadóba. 2563

ALLAS

Ugyes szobaleány állást keres. Cim: Nagy Lajos, Tășnad. 2566

Keresünk bevezetett helyre fiz-fizetéssel és százalékkal gyakorlott lapkihordót. Liget-hez közel lakók előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban. 2487

Házmesternő felvétetik. Simoneon Barnuțiu 10. Szabóné. 2562

VETEL-ELADÁS

Rabclapok m. 34 lei, betoncsövek minden méretűek olcsón kaphatók állandóan Str. Minelor 68. Géczi. 2564

Eladó egy magánház, mely áll kétszer egy szoba, konyha, spejzből, nyári konyhából és mellékhelyiségekből, 100 quadrát kert, 40 termő gyümölcsfa. Colonia Ioșia Str. 62. No. 11. 2470

Eladó 8-as Shutlevoorts csép lő, MÁV kazán, üzemképes állapotban, szűrővel, Hegyesi gépész, Santăul mic. 2488

Egy kézi hajtású tengeridaráló „Kühne” gyártmány eladó Str. Franceza 12. 2419

Eladó 2 szobás magánház megfelelő kerttel 35.000 lei. Mellette egy házhely: 15.000 lei. Oradea, Str. Aleșdului No. 4—6. Értekezhetni: dr. Bologa, Prefectura. 2540

A nagyállomástól alig öt perenyire, a volt városi szállótelep mellett, házépítésre alkalmas parcellák, köztük több sarokhely is eladó. Értekezni a tulajdonosnál délelőtt 9-ig, dél után 2—4 óra között Str. Franceza 12. 2420

LAKAS

Kétszobás, konyhas, fürdőszobás lakás augusztus elsejére kiadó. Nicolae Zigre 28. 2473

Kiadó augusztus elsejére egy szoba, konyhas lakás. Str. Vilson 14. 2549

KÜLÖNFELE

Kiadó fűszerüzlet berendezéssel, Rátul Comandantului. Érdeklődni Piața Mihai Viteazul No. 5. Salamon. 2565

Biztosan megtanul angolul 3 hónap alatt, ha angol nyelvért nálam veszi. Kellemes nyári helyiségben olcsón tanulhat. Szűcs Béláné, Str. Poincare 7. 2502

Kiadó egy bevezetett fűszerüzlet, új berendezéssel azonnal. Sft. Iosif 55. Iuliu Maniu ut mellékkucája. 2542

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.